

Bijlage beoordeling waterhuishouding

1. Waterhuishouding

Het aspect water is van groot belang binnen de ruimtelijke ordening. Door verstandig om te gaan met het water kan verdroging en wateroverlast (waaronder ook risico van overstromingen e.d.) voorkomen worden en de kwaliteit van het water hoog gehouden worden.

Op Rijksniveau en Europees niveau zijn de laatste jaren veel plannen en wetten gemaakt met betrekking tot water. De belangrijkste hiervan zijn het Waterbeleid voor de 21e eeuw, de Waterwet en het Nationaal Waterplan.

Waterbeleid voor de 21e eeuw

De Commissie Waterbeheer 21ste eeuw heeft in augustus 2000 advies uitgebracht over het toekomstige waterbeleid in Nederland. De adviezen van de commissie staan in het rapport 'Anders omgaan met water, Waterbeleid voor de 21ste eeuw' (WB21). De kern van het rapport WB21 is dat water de ruimte moet krijgen, voordat het die ruimte zelf neemt. In het Waterbeleid voor de 21e eeuw worden twee principes (drietrapsstrategieën) voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd:

- vasthouden, bergen en afvoeren: dit houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden, en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren wordt het water afgevoerd.
- schoonhouden, scheiden en zuiveren: hier gaat het erom dat het water zoveel mogelijk schoon wordt gehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste komt het zuiveren van verontreinigd water aan bod.

Waterwet

Centraal in de Waterwet staat een integraal waterbeheer op basis van de 'watersysteembenadering'. Deze benadering gaat uit van het geheel van relaties binnen watersystemen. Denk hierbij aan de relaties tussen waterkwaliteit, -kwantiteit, oppervlakte- en grondwater, maar ook aan de samenhang tussen water, grondgebruik en watergebruikers.

Het doel van de Waterwet is het integreren van acht bestaande wetten voor waterbeheer. Door middel van één watervergunning regelt de wet het beheer van oppervlaktewater en grondwater en de juridische implementatie van Europese richtlijnen, waaronder de Kaderrichtlijn Water. Via de Waterwet gelden verschillende algemene regels. Niet alles is onder algemene regels te vangen en daarom is er de integrale watervergunning. In deze integrale watervergunning zijn zes vergunningen uit eerdere wetten (inclusief keurvergunning) opgegaan in één aparte watervergunning.

Nationaal Waterplan

Op basis van de Waterwet is het Nationaal Waterplan vastgesteld door het kabinet. Het Nationaal Waterplan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2016–2021 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, beschikbaarheid van voldoende en schoon water en de diverse vormen van gebruik van water.

In het Nationaal Waterplan staan 5 ambities centraal. Nederland moet de veiligste delta in de wereld blijven. Deze ambitie wordt vooral ingevuld door onze veiligheidsnormen tegen overstromingen te vernieuwen. Het kabinet kiest voor een grotere inzet op verbetering van de waterkwaliteit (meststoffen, bestrijdingsmiddelen, medicijnresten, microplastics), zodat de Nederlandse wateren schoon en gezond zijn en er genoeg zoet water is. Verder wil het kabinet dat Nederland klimaatbestendig en waterrobuust wordt ingericht, dat Nederland een gidsland is en blijft voor

watermanagement en -innovaties. Dat is gunstig voor onze economie en ons verdienvermogen. Tot slot wil het kabinet stimuleren dat Nederlanders waterbewust leven.

1.1 Watertoets

Met de watertoets wordt beoogd de waterbeheerders vroegtijdig in het ruimtelijke ordeningsproces te betrekken waardoor het water een evenwichtige plaats krijgt in ruimtelijke plannen. Een evenwichtige plaats houdt in dat in elk plan de negatieve effecten voor de waterhuishouding ten gevolge van ruimtelijke ontwikkelingen –waar mogelijk– moeten worden voorkomen.

De resultaten van de watertoets worden weergegeven in deze paragraaf. Deze paragraaf is opgesteld in overleg met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR).

Huidig oppervlaktewatersysteem

Peilgebied

Het oppervlaktewater in het peilgebied is onderdeel van het Hoge Stelsel van het watersysteem Leidsche Rijn en heeft de status van wijkwatergangen (tertiair). Het watersysteem ligt in het peilgebied NAP +0.05/-0.15 m.

Beheer

Het plangebied ligt in het beheergebied van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), dit waterschap is verantwoordelijk voor het functionele en reguliere waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer van het oppervlaktewater. Al het oppervlaktewater, de beschoeiingen, de oevers en de omringende openbare ruimte zijn in regulier beheer bij de gemeente Utrecht met uitzondering van de watergans aan de zuidoostzijde. Het eigendom en daarmee het beheer ligt op het hart van de sloot.

Bij toename van verhard, afvoerend oppervlak in het plangebied door ruimtelijke ontwikkelingen, dient conform het beleid van gemeente en waterschap extra berging worden gerealiseerd als compensatie voor de toegenomen belasting van het oppervlaktewater, zie hiervoor het onderdeel wateropgave. Om onnodige vervuiling van afstromend hemelwater te voorkomen, stelt HDSR eisen aan de kwaliteit en de behandeling van het afstromend oppervlak: minimale toepassing van uitloogbare materialen zoals zink, koper en lood en geen gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen.

Waterkeringen

Het plangebied cq. de ontwikkeling grenst niet aan een regionale of primaire waterkering of waterregulerende kunstwerken.

Wateropgave

In de bestaande situatie is geen sprake van een wateropgave in of rondom het plangebied. Met het realiseren van extra oppervlaktewater als onderdeel van de inrichting van het Maximapark, e.e.a. beschreven in het voorgaande bestemmingsplan Leidsche Rijn Park, is reeds voldaan aan de eis van HDSR om de toename van verhard oppervlak ten gevolge van de woningbouwlocaties te compenseren.

Nieuw watersysteem

In de nieuwe situatie wordt een ander waterregime voorgesteld. Uitgangspunt voor heel Leidsche Rijn is het rapport Nieuwe stad, schoon water (november 1997). Dit rapport is in 1998 vastgesteld door de gemeenten Utrecht, Vleuten-De Meern, de provincie Utrecht en Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

Leidsche Rijn krijgt een watersysteem dat geen of beperkt gebiedsvreemd water nodig heeft en vooral werkt met schoon regenwater. Het principe van voorraadbeheer is van toepassing: geen water aan- en afvoeren betekent immers dat schoon regenwater wordt vastgehouden in het systeem. Voor het totale

systeem binnen Leidsche Rijn betekent dit ook dat er geen vast waterpeil meer zal zijn (of een vaste winter- en zomerwaterstand, zoals in het huidige parkgebied) maar een fluctuerende waterstand. De waterhuishouding van het Leidsche Rijn Park is van het overallplan Nieuwe stad, schoon water afgeleid. Een verdere detaillering is door de gemeente Utrecht gemaakt in het rapport Waterstructuurplan.

Het parkgebied ligt grotendeels op een stroomrug van een voormalige Rijntak. Binnen het park is de loop van de voormalige Oude Rijn te herkennen. Dit heeft er ook toe geleid het herstel van een deel van die oude rivierloop als belangrijk ontwerpgegeven te gebruiken. De stroomrug ligt 1 à 2 meter hoger dan de aangrenzende kommen. Er is dan ook sprake van een behoorlijke mate van inzijing van water. Dit betekent dat bij een hoge waterstand veel water wordt afgevoerd naar het diepere grondwater. Op zich is dat een uitstekende zaak, aangezien daarmee de kwaliteit en kwantiteit van het grondwater verbetert.

Het feitelijk verhard oppervlakte van het plangebied neemt zeer beperkt toe. Het huidig oppervlakte van de twee loodsen is $27\text{m} \times 21\text{m} = 567\text{ m}^2$. Het oppervlakte van de nieuwe woningen bestaat uit 2 bouwvlakken van 11×22 meter. Dit komt op een bouwvlak van 484 m^2 . Verder komen bij de twee woningen nog twee garages van 14×6 meter. Dit komt dan totaal op 168 m^2 . Het hemelwater van de bebouwing zal via een hemelwaterafvoer geloosd worden op de omliggende sloot. Tot slot zal de verharding per woning ca 125 m^2 bedragen, totaal dus 250 m^2 . Het hemelwater op deze verharding zal via vrij verval direct op de omliggende tuin afgevoerd worden. Het bestaande verharde oppervlakte neemt zeer beperkt toe van 567 m^2 naar 902 m^2 .

Bij ruimtelijke ontwikkelingen is de wateropgave en de benodigde watercompensatie afhankelijk van de aard en omvang van de toename aan verhard, afvoerend oppervlak en van de omgang met het hemelwater. Om de waterhuishouding op orde te houden en wateroverlast te voorkomen, zijn bij een verhardingstoename van meer dan 500 m^2 maatregelen vereist (administratieve ondergrens voor watercompensatie binnen de bebouwde kom). Voorliggend plan bevindt zich in het gebied waarvoor in 2007/8 al een waterplan voor is opgesteld welke herzien is in 2015. In dit plan is al woningbouw voorzien waarmee er geen compensatie vereist is”

Het waterschap heeft in reactie op het plan een aantal mogelijke watercompensatiemogelijkheden voorgesteld:

- Gebruik halfverharding voor de straten en parkeerplaatsen. Dit draagt bij aan het beperken van wateroverlast.
- Leg een groene waterberging (een wadi) aan. Dit combineert op een aantrekkelijke manier waterberging met andere stedelijke functies.
- Het overtollig regenwater uit de buurt kan via open goten op de wadi worden aangesloten. Hierdoor bespaart de gemeente op de (beheer)kosten voor de aanleg van een regenwaterbuis (HWA-riool).

Voorgenomen maatregelen zijn bij de conclusie onderstaand benoemd als mogelijke maatregelen.

1.2 Verslaglegging gevoerd overleg gemeente en waterbeheerder

Het waterschap heeft in het kader van het vooroverleg middels een brief gereageerd, dd 1 maart 2017 met kenmerk: 1223572. In de brief worden enkele aanvullingen verzocht. Voor zover ruimtelijk relevant en uitvoerbaar is dit doorgevoerd in bovenstaande paragraaf.

Conclusie

Het bestemmingsplan betreft het wijzigen van de bedrijfsbestemming in de woonbestemming en het mogelijk maken van twee woningen ter plaatse van de bestaande bedrijfsloodsen. De toename van het verhard oppervlakte is zeer beperkt waardoor compensatie niet noodzakelijk is. Het gebruik van uitloogbare materialen zal zoveel mogelijk beperkt worden. Het hemelwaterafvoer van de woningen

wordt naar het omliggende open water afgeleid. Het aspect waterhuishouding vormt daarom geen belemmering voor onderhavig plan.